

tyčné jednání a nové rozhodnutí jest nutným, ježto první soud, jak správně uvádí rekursní soud, nepostupoval při rozvrhovém roku podle §u 213 ex. ř., nejednal se stranami o výši nároku za elektrické zařízení, o výši zbytku kauce, nejednal ve směru rekursním soudem uvedeném o poplatku a vkladném z pachtovní smlouvy a nebylo jednáno o škodě na inventáři; první soud také o tom nejednal, zdali rekurent ustoupil vydražitelům a má-li odškodnění býti z nejvyššího podání ihned přikázáno.

✱

Čís. 4496.

Lze požadovati vrácení toho, co muž poskytl ženě ve společném soužití, jež bylo založeno za účelem budoucího uzavření manželství, k němuž pak z důvodů rázu majetkového a ethického nedošlo.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1924, R I 1091/24).

Žalobce sdílel několik let společnou domácnost se žalovanou, s níž hodlal též uzavřít sňatek. Ke sňatku však nedošlo, ač ze spoluzití stran vzešlo děcko. Žalobce, byv nucen vystěhovati se z usedlosti žalované, domáhal se na ní zaplacení mzdy za práce konané v usedlosti a vrácení zápůjček, poskytnutých žalované. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl. Důvod y. Soud první zamítl žalobu, jsa toho názoru, že poměr žalobce k žalované, z kterého vzešlo také děcko, byl konkubinátem, tedy poměrem odporujícím uznaným řádům společenským a dobrým mravům, a že proto uplatňování nároků o takový nedovolený poměr se opírajících jest vzhledem k předpisu § 879 obč. zák. nepřipustno. S názorem tím nelze však souhlasiti. Soud první především praví, že poměr, v jakém strany žily, odporuje uznaným řádům společenským a dobrým mravům. Nynější zákonodárství však nepohlíží, jak odvolatel správně uvádí na takový poměr s tohoto hlediska, nýbrž poměr takový výslovně uznává za přípustný a zákonu odpovídající. Neboť zákon ze dne 22. prosince 1920. čís. 689 sb. z. a n., jímž se mění některá ustanovení o pojištění dělníků pro případ nemoci, v § 6 (6) zaručuje poskytování pojišťovacích dávek příslušníkům rodiny, mezi nimiž mimo manžela, manželku a děti uvedena jest i — »družka«. — Avšak i kdyby poměr mezi stranami pokládán byl za takový, za jaký jej pokládá soud první stolice, byl by nemravným jen tento poměr sám, smlouvy vzhledem k tomuto poměru se vztahující přičily by se dobrým mravům a uplatňování nároků z nich bylo by nepřipustno, na příklad, kdyby jedna strana druhé slíbila odměnu za to, že k uskutečnění poměru takového dojde, nebo že v něm po určitou dobu bude setrváno, nebo kdyby některá strana od druhé dala si slíbiti náhradu pro případ, že by taťo přerušila smluvené spoluzití. O takový nárok však v tomto případě nejde. Žalobce tvrdí, že se dohodl se žalovanou, že uzavrou spolu sňatek manželský, že z důvodu toho přestěhoval se do hospodářství žalované, konal tam práce, vnesl do hospodářství různé předměty a poskytl hotové zápůjčky, žalovaná však úmluvy nedodržela. Úmluva uzavřít manželský sňatek, není nedovolenou, nemravnou, neboť zákon v § 45 obč. zák. takový vzájemný

slib za platný uznává a nemohou proto také za nemravné pokládány býti nároky z takové úmluvy odvozované, ať již nároky žalobcem vymáhané posuzovati jest dle § 45, 46 nebo § 1431 obč. zák. nebo dle předpisů o náhradě škody.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jest souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, jenž shledal, že předmětem žaloby není nárok, který by se přičil dobrým mravům vzhledem k předpisu Šu 879 obč. zák. Podle souhlasného udání stran šlo jim vážně o to, by uzavřely spolu manželství a jen důvody majetkového a ethického rázu byly příčinou, že k sňatku nedošlo. Poměr faktického spolužití jako muž a žena, byť i v podstatě své přičící se dobrým mravům, nebyl stranám nikterak trvalým účelem a nebyl ani předmětem smlouvy, která by poměr ten umožnila nebo prodloužila a byla by arcíř nemravnou, neboť poškozovala by veřejný zájem na udržení rodiny jako podkladu pro spořádané spolužití občanů. Obě strany však zamýšlejíce uzavřít sňatek, jemuž nebránila žádná nepřemožitelná překážka, neměly úmyslu udržovati nedovolený poměr, nýbrž upustily od spolužití dospěvše k poznání, že manželství nebylo by pro ně výhodným. Výtka nemravného počínu stíhá jinak obě strany stejnoměrně, nikoliv výhradně jen žalobce a nemůže mu býti proto bráněno, by se nedomáhal vrácení toho, co druhé straně, nikoliv za účelem nemravným, nýbrž za účelem dosažení manželství plnil nebo poskytl, a nebylo by slušno a spravedливо, by se žalovaná strana na jeho úkor obohatila jednak prací, kterou v jejím hospodářství konal, jednak zápůjčkami, které jí v hospodářství poskytl, bude-li žalobce arcíř s to svá tvrzení prokázati a jinak právně odůvodniti.

Čís. 4497.

Byla-li dle kolektivní smlouvy přípustna výpověď ihned a dána-li zaměstnavatelem v době mezi vyhlášením a doručením nálezu závodního výboru, jímž zvráceno dřívější propuštění zaměstnance, bylo na závodním výboru, by i proti této výpovědi podal odpor.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1924, Rv I 1300/24.)

Žalobce, dělník žalované společnosti, byl z práce propuštěn. Ku stížnosti závodního výboru nařídila rozhodčí komise nálezem ze dne 25. června 1923 žalované společnosti, by žalobce znovu přijala do práce. Nález rozhodčí komise byl doručen žalované dne 10. července 1923. Dne 30. června 1923 vypověděla žalovaná žalobce, do kteréžto výpovědi závodní výbor odporu nepodal. Žalobu domáhající se placení služebních požitků o b a n i ž š í s o u d y z a m í t l y, uznávše, že výpověď daná žalobci dne 30. června 1923 jest po právu. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.